

DEZE COVERS NOEM IK KUNST

Benoît van Innis

Jan Abrahamse

● De identiteit van Noorderbreedte is in de honderd afleveringen naast de inhoud ook voor een belangrijk deel bepaald door de vormgeving. Heel bewust is gestreefd naar een eigen gezicht, waarbij de typografie, de lay out, de fotografie en het vierkante formaat deel waren van die identiteit. Maar vooral zijn het de omslagen die het beeld van Noorderbreedte hebben bepaald. Het waren achtereenvolgens de kunstenaar Han Jansen, de fotograaf/cineast Johan van der Keuken, de grafisch vormgever Swip Stolk en de laatste twee jaar tekenaar Benoît van Innis die het gezicht van Noorderbreedte hebben bepaald.

De redactie van Noorderbreedte heeft na de eerste jaargangen, die Han Jansen had voorzien van meestal strakke Noordnederlandse landschappen, heel bewust gezocht naar een totaal andere invalshoek. Geen landschapsschilder, maar eerst een fotograaf die zijn sporen als zodanig ruimschoots had verdiend: Johan van der Keuken. Vervolgens de uitbundige en gedurfde covers vanuit een geheel ander artistieke invalshoek, de grafische vormgeving van Swip Stolk. In vorige afleveringen van Noorderbreedte hebben we interviews opgenomen met Jansen, Van der Keuken en Stolk en hen gevraagd wat hun idee was om de omslagen van een zo indringend beeld te voorzien. Hetzelfde vroegen wij onlangs aan Benoît van Innis in Brugge, vlak voordat hij met zijn vrouw Nathalie en dochtertjes Marie en Alice op het punt stond te verhuizen naar Brussel.

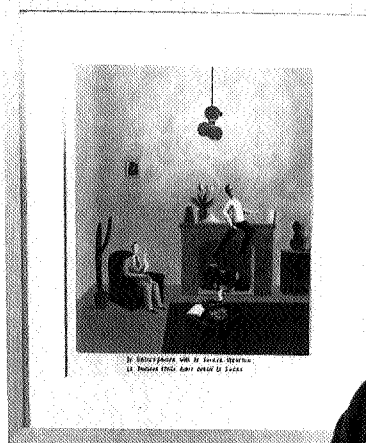
Benoît van Innis (33 jaar) werkt thuis op een steenworp afstand van het van toeristen vergeven centrum van Brugge. In zijn atelier, een grote kamer

op de tweede verdieping, liggen tekeningen en schetsen op lange tafels langs de muren. Aan de wand hangt de cover van zijn nieuwste boek 'De Felle Hemel'. Eerder verschenen de albums 'Scrabelen in de herfst' en 'Het verboden museum', waarin vooral tekeningen zijn opgenomen die voorzien zijn van een tekst. In 'De Felle Hemel' is

een overzicht gegeven van het werk over de laatste drie jaar, waarin ook omslagen van Noorderbreedte zijn opgenomen.

Benoît aarzde eerst toen ik hem vroeg om covers te maken voor Noorderbreedte. En dan te bedenken dat hij omslagen maakte voor The New Yorker en cartoons voor o.a. Esquire, NRC Handelsblad en de Volkskrant. Dat had niet zo zeer te maken met het feit dat hij nooit in Noord-Nederland was geweest, maar met een verandering in zijn werk. Dat is ook duidelijk te zien in zijn tekeningen en aquarellen in 'De Felle Hemel'. Het werk wordt veel vrijer, minder anekdotisch en minder illustratief. Deze ontwikkeling is ook te zien in de 12 covers van Noorderbreedte.

Benoît

Bert Nienhuis

Plesante opdracht

'In het begin wist ik niet goed hoe ik het moest aanpakken, mede door het afwijkende formaat. Ik moest een beetje mijn draai vinden. Het tijdschrift straalt een bepaalde sfeer uit.

Ik vind het eigenlijk een zeer eigenzinnig tijdschrift. Het is evident dat er zo'n tijdschrift bestaat. Noorderbreedte behandelt een duidelijke problematiek en de foto's zijn meestal zeer inspirerend. Ik vind het een plesant tijdschrift. Ik moest laatst nog aan Noorderbreedte denken toen ik het boek las van Cornelius Verhoeven over de verwondring. Dat gaat over specialisatie. Hij zegt dat mensen die zich bezinnen over een onderwerp enorm veel inzicht hebben over andere dingen. In die zin is Noorderbreedte ook zo iets.'

Inspiratie voor de omslagen kreeg Benoît achter de tekenafel. In het begin werkte hij vanuit een vantevoren bedacht idee en wist hij vooraf hoe de tekening zou worden. *'Soms maakte ik schetsen van de covers - subtiële potloodtekeningen - maar soms zette ik het direkt op papier. Nu gebeurt het dat ik me voor mijn tekenafel plaats en dat ik me laat gaan via mijn potlood. Het is abstrakter en heeft met mijn gemoedstoestand te maken. De cartoon met een pointe uit het begin is bij de covers van 1993 meer en meer aan het verdwijnen. Noorderbreedte is voor mij steeds meer een plesante opdracht geworden. Het heeft te maken met de ontwikkeling van mijn werk.'*

Van Innis benadrukt de kwaliteit van de lithografie en het drukwerk van de covers. Over zijn zojuist verschenen boek: *'De lithografie is wel aardig, maar die van Noorderbreedte is veel beter.'*

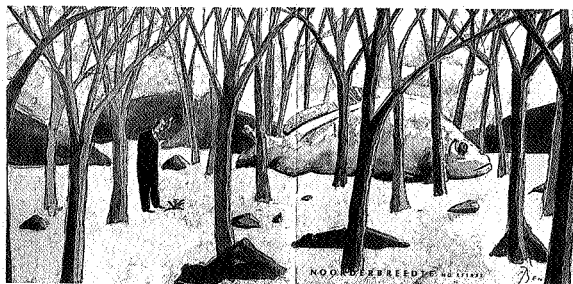
Bomen zonder bladeren

Als we de 12 omslagen de revue laten passeren, is Benoît terughoudend in zijn commentaar. Bijna verlegen zegt hij: *'Ik heb geen Noord-Nederlandse landschappen gemaakt, want ik weet niet hoe ze eruit zien, alleen van foto's in Noorderbreedte.'* De eerste cover van Noorderbreedte (1992 - 1) geeft een voorstelling van een immens grote vis tussen bomen. Een surreële voorstelling. Benoît: *'Het is bijna gewoon dat die vis onder ons is. De vis ligt daar, maar eigenlijk ook niet. En die man is absoluut niet bezig met die vis, die kijkt naar een bloemetje. Dat is een bepaalde sfeer die me aanstaat.'* Op veel omslagen komen bomen voor en soms zelfs bossen. Wat daarbij opvalt is dat het altijd bladerloze bomen zijn alsof de zure regen ingebakken zit in het Benoît-bos. *'Ik teken altijd bomen zonder bladeren. Je moet daar verder niets achter zoeken. Ik vind de vorm van de boom zonder bladeren bijzonder mooi.'*

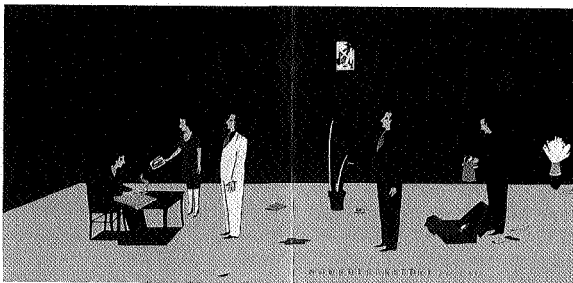
De omslagen van 1992 - 2 en 1992 - 3 ademen een andere sfeer. Het zijn covers die als zeefdruk gemaakt zijn. *'Beter was geweest om ze als aquarel te maken zoals alle andere. Die twee covers hadden nog een tekst die te maken hadden met de vier geboden, zoals: 'Je moet dat boek lezen' of 'Je moet die tentoonstelling zien'.*

Noorderbreedte 1992 - 4 toont een keurige heer met een dampende kop thee of koffie op een steiger. *'Het idee was aanvankelijk om een man te tekenen die naar het water keek. Maar dat is geëvolueerd in deze humoristische tekening.'* De mensen in de tekeningen van Benoît hebben een aristokratische uitstraling. De wat stijve personages hebben een grote zeggingskracht en doen volgens Benoît denken aan spelers in de films van Luis Buñuel.

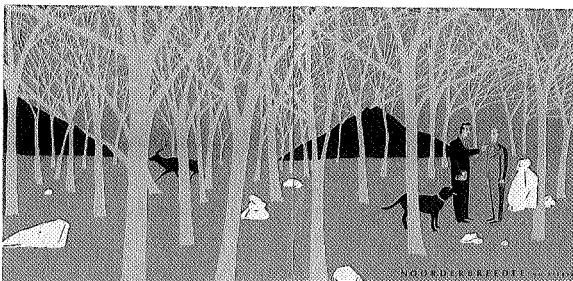
Noorderbreedte 1992 - 5 laat zo'n aristokratische persoon zien: een zappen-

1992 - 1

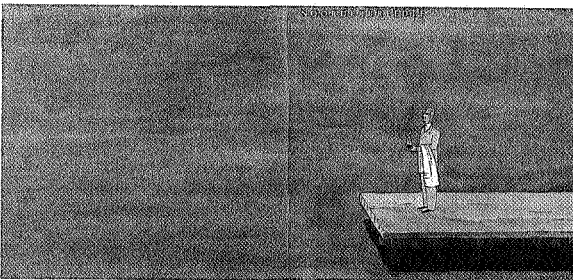

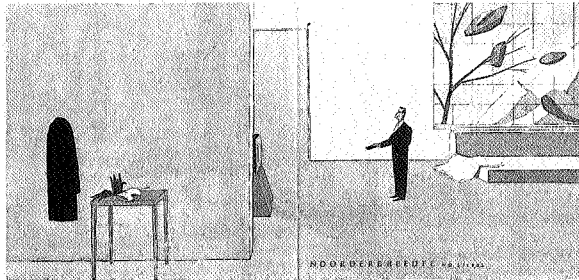
1992 - 2

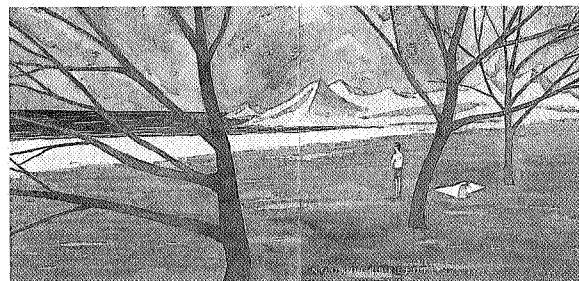
1992 - 3

beneden: 1992 - 4

1992 - 5

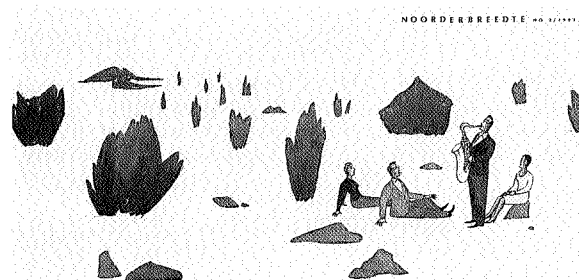

1992 - 6

1993 - 1

beneden: 1993 - 2

de man voor de televisie. 'De vallende rotsen betekenen eigenlijk dat al het boeiende buiten gebeurt'.

'De laatste cover van 1992 is "a lonely man" aan het verlaten strand, de mens in de natuur.' Op de omslag van Noorderbreedte 1993 - 1 staan joggers vermoeid uit te rusten tegen bomen. De omslag vertelt op een buitengewoon humoristische en onderkoelde manier een verhaal hoe absurd het trendy 'zich in de natuur fit voelen' is. Benoît: 'Ik teken dingen zoals ik ze aanvoel. Ik teken personages zoals ik ze sinds mijn jeugd altijd gezien heb. Het is sterker als je de kritiek op de maatschappij niet rechtstreeks uitspreekt.'

De picknick in de 'middle of nowhere' met een saxofoonspeler, afgebeeld op de omslag 1993 - 2 is geïnspireerd op een Russische film die Van Innis op de tv zag en die speelde in een Oostblokland. 'Het motto was: ze gingen soms een weekend weg in de natuur met weinig middelen.' Het is niet het Beukemameer dat Benoît getekend heeft voor Noorderbreedte 1993 - 3, maar kwam wel voort uit de sfeer die hij in Noorderbreedte proefde.

Fen man in de hemel

Op 14 juni 1993 stuurt Benoît de laatste drie aquarellen naar Groningen. Over de omslag van 1993 - 4 zegt hij: 'Van de drie laatste tekeningen heb ik er één in grijs gedaan, een desolate kleur omdat het het begin van de winter aankondigt.' Op de cover van 1993 - 5 staat een mannetje met een bivakmuts op de top van een berg en de rest is nogal mistig. Uit eigen ervaring en herinnering stammen tamelijk treurig stemmende bergtafereeltjes. In een interview in Vrij Nederland vertelt hij dat in zijn jeugd de kinderrijke Belgische gezinnen de zomers doorbrachten in Zwitserland, waar een chalet gehuurd werd, liefst dicht in de buurt van chalets met bevriende families om gezamenlijk iedere dag opnieuw lange bergwandelingen te ondernemen. Benoît haatte de bergen en eigenlijk ook nu nog. Niet alleen vanwege de kleinburgerlijke familiale associaties, maar vooral omdat hij er niet kon voetballen. In het begeleidend schrijven bij de drie omslagen schrijft Benoît: 'Beste Jan, voor het honderdste nummer heb ik een man geschilderd in de 'hemel' die Noorderbreedte leest.' Tot slot benadrukt Benoît van Innis dat hij het leuk vond om de 12 covers te maken. Ik ben voor Noorderbreedte steeds vrijer gaan werken. 'Het is verrassend dat een tijdschrift dergelijke covers maakt. In België heb ik er ook veel goeie reacties op gekregen. Het was vaak een konkreet onderwerp met een beetje venijn. In de gevestigde tijdschriften-branche durft men te weinig, die zijn te stereotiep en te weinig origineel. Men bootst elkaar na. Niemand kan ontkennen dat dát eigenzinnig is. Het is voor veel mensen wennen dat er zulke covers zijn.'

The New Yorker

Tekenen doet Benoît al sinds zijn jeugd. Na de middelbare school volgde hij een opleiding aan de Kunstschool Sint Lucas te Gent bij de schilder Dan van Severen. Daar leert hij ook zijn vrouw Nathalie kennen. Hij maakt wekelijks een cartoon aan het Vlaamse dagblad De Morgen en levert verder vaste bijdragen aan de Franse bladen Lire en Magazine Littéraire. Ook publiceert hij regelmatig in de Belgische tijdschriften Panorama, Academie Léon, Knack en Humo. Hij heeft gewerkt voor De Standaard, NRC Handelsblad en de Volkskrant. Incidenteel levert hij tekeningen voor HP/De Tijd, Vrij Neder-

